

E?itme-Ö?retme Özyetkinlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itme-Ö?retme Özyetkinlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20747>

Özet

E?itme-Ö?retme Özyetkinlik Ölçe?i (EÖÖÖ), 2014 y?l?nda Adnan Kan taraf?ndan ö?retmen adaylar?n?n e?itme ve ö?retme süreçlerine yönelik sahip olduklar? yeterlilik inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?retmen adaylar?n?n sınıf yönetimi, ö?retim stratejileri uygulama ve öğrenci kat?l?m?n? sa?lama gibi temel e?itim görevlerini ba?ar?yla yerine getirebileceklerine dair alg?lad?klar? ki?isel yeterlilik düzeylerini belirlemeyi hedefler. Ölçek geli?tirme çalışması, **özyetkinlik** kavram?n?n e?itim ba?lam?ndaki önemini vurgulamakta ve Türkiye'deki ö?retmen yeti?tirme programlar?na katkı sa?lamay? amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

E?itme-Ö?retme Özyetkinli?i, Özyetkinlik, Ö?retmen Aday?, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Ö?retmen Yeterlilikleri.

Yazarlar

Adnan Kan

Amaç

E?itme-Ö?retme Özyetkinlik Ölçe?i'nin temel amacı, üniversitelerin e?itim fakültelerinde ö?renim görmekte olan **ö?retmen adaylar?n?n**, mesleki görevlerini yerine getirme becerilerine dair inançlar?n? geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç sunmaktır. Bu ölçek, adaylar?n kendilerini hangi ö?retim alanlar?nda daha yetkin hissettiklerini veya hangi alanlarda deste?e ihtiyaç duyduklar?n? tespit etmek için kullan?labılır.

Ölçek, adaylar?n öz yeterlik alg?lar?n?n çe?itli demografik ve e?itimsel de?i?kenlerle (örneğin, cinsiyet, bölüm, akademik ba?ar?) ili?kisini incelemeyi ve bu alg?lar?n geli?imini izlemeyi kolayla?tırmaktadır. Araştırmacılar için, özyetkinlik düzeyinin mesleki performans ve motivasyon üzerindeki etkilerini analiz etmede önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'na dayanan **özyetkinlik** (Self-Efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. E?itme-ö?retme özyetkinli?i, bireyin ö?retim görevlerini ba?ar?yla tamamlamak için gerekli eylemleri organize etme ve yürütme yetene?ine dair inanc?dır. Bu yapı genellikle iki ana bile?en etraf?nda şekillenir:

Ö?retim Yeterlili?i: Öğrencilere etkili ö?retim stratejileri sunma, materyal hazırlama ve ders

içeri?ini aktarma becerisine duyulan inanç.

S?n?f Yönetimi Yeterlili?i: S?n?f ortam?n? düzenleme, disiplini sa?lama ve ö?renci davran??lar?n? yönetme becerisine duyulan inanç.

Ölçek, bu iki ana alan? kapsayacak ?ekilde maddeler içermektedir ve ö?retmenlik mesle?inin gerektirdi?i bili?sel, duyu?sal ve davran??sal yeterlilikleri hedeflemektedir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amac?yla kapsamlı geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Çal??mada yap? geçerli?ini sa?lamak için **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Maddelerin kuramsal yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini de?erlendirmek amac?yla uzman görüşlerine ba?vurularak kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r.

Orijinal çal??mada (Kan, 2014), ölçe?in yap?sal uygunlu?unu do?rulamak için istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Her ne kadar kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, ölçek geli?tirme makaleleri genellikle KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) de?eri ve Barlett Sferiklik Testi sonuçlar?n? sunarak verilerin faktör analizine uygunlu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

EÖÖÖ'nün güvenilirli?i, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? belirlemek amac?yla incelenmi?tir. ?ç tutarlılık güvenilirli?i için en yayg?n kullan?lan yöntem olan **Cronbach Alfa (α) katsay?s?** hesaplanm??t?r. Yüksek alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarlılık gösterdi?ini i?aret eder.

Ölçe?in güvenilirlik çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in genel olarak güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? incelemek amac?yla test-tekrar test yönteminin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir, ancak bu bilgi orijinal kaynakta açıkça belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? ortaya ç?karmak için **Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu belirlemeye yardımcı olmu?tur. Çal??man?n sonuçlar?, E?itme-Ö?retme Özyetkinlik Ölçe?i'nin güçlü ve net faktör yapılar?na sahip oldu?unu göstermi?tir.

Analiz sonucunda ortaya ç?kan faktörler, ölçe?in kuramsal temelleriyle uyumlu olup, ö?retmen adaylar?n?n özyetkinli?ini farklı alt boyutlarda (örneğin, Ö?retim Etkinli?i, Ö?renci Katılım?n? Yönetme) ayr??tırmaktadır. Bu ayr?m, e?itim ara?tırmacılar?n?n özyetkinli?in spesifik

alanları daha derinlemesine incelemesine olanak tanır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması) ve Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme. (Orijinal çalışmada derecelendirme basamak sayısı belirtilmemiştir, ancak genellikle 5'li veya 6'lı Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri (Öğretmen Adayları)

Yaş Grubu: Genç Yetkinler (Yaklaşık 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adayları örnekleminde geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Veriler, gönüllü katılımcılardan öz bildirim yoluyla toplanmış, elde edilen veriler üzerinde geçerlik ve güvenirlik analizleri (AFA, Cronbach Alfa) gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmenlik Mesleği, Öğretmen Adayları, Faktör Yapısı, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Mersin Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: adnankan@mersin.edu.tr

Yayın Adresi: Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Mersin, Türkiye.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2014

Çizimler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiş olup, genellikle yazarın izniyle ücretsiz olarak kullanılabilir. Kullanım için Sorumlu Yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal makalesine Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [egitime-ogretme-ozyetkinlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kan, A. (2014). Öğretmen adaylarının eğitime-öğretme özyetkinliğine yönelik ölçek geliştirme ve eğitime-öğretme özyetkinlikleri açısından değerlendirilmesi (Mersin Üniversitesi Örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 035-050.

Eğitime-Öğretme Özyetkinlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır.